

DİJİTAL FİLM TEKNİKLERİ

Editör
İbrahim Etem ZİNDEREN

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-968-7

Kitap Adı

Dijital Film Teknikleri

Yazarlar

İbrahim Etem ZİNDEREN

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

Bisac Code

MUS037060

DOI

10.37609/akya.1048

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Bir film yapmak, içinde birçok unsuru barındıran görsel bir dünyaya kapı aralamaktır. Bu dünyanın nasıl yansıtılacağı ise görsel dili oluşturan yöntem ve tekniklere bağlıdır. Günümüzde film yapım süreçleri sürekli gelişen, değişen ve yaygınlaşan teknolojik araçlar üzerinden işlemektedir. Dolayısıyla film üretim, dağıtım ve gösterim süreçlerinde köklü değişiklikler yaratan dijitalleşme, film yapımında yeni yöntem ve teknikleri ortaya çıkarırken iş akış süreçlerini de değiştirmiştir. Bu kitapta, alanında uzman akademisyenlerce dijital tabanlı teknolojiler üzerinden işleyen film yapım süreçlerinin çeşitli teknik aşamaları üzerinde durulmuş, açıklığa kavuşturulmuştur.

“Dijital Sinema Kameraları ve Çekim Teknikleri” başlıklı çalışmada Onur Akyol, sinemanın en temel unsuru kamera ve buna bağlı olan çekim tekniklerine görüntü oranları, dijital kameralar, objektifler, kayıt formatları gibi konular ekseninde odaklanmıştır.

“Sinemada Aydınlatma ve Aydınlatma Teknikleri” konulu çalışmada Nazım Ankaralığil, tüm görsel sanatların temeli olan ışık konusunu dijitalleşen sinema bağlamında ele alarak aydınlatma teknikleri ile film dili arasındaki ilişkiyi teknik konular üzerinden açıklamıştır.

“Kurgu Teknikleri” başlıklı bu çalışmada Ümit Sarı, film yapım süreçlerinin en önemli aşamalarından birini oluşturan kurguyu, tüm teknik yönleri ile ele almış ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak değişen kurgu sürecini ve bu süreçte dikkat gerektiren noktaları açıklığa kavuşturmuştur.

“Sinemada Ses ve Ses Teknikleri” çalışmada Yelda Özkoçak, film anlatımı üzerinde derin etkiler yaratan ses konusuna

teknolojiler, türler, kayıt formatları, teknik donanımlar ve prodüksiyon süreçleri ile bu süreçlerde devreye giren diğer teknik konular üzerinden ses tekniklerine odaklanmıştır.

“Film Yapımında Görsel Efekt Teknikleri” konulu çalışmada İbrahim Etem Zinderen, görsel gramerin inşasını ve bu görsel gramer üzerinden anlam yaratmada kullanılan bir dizi teknik işlemi ifade eden ve film yapımında vazgeçilmez bir unsur olma özelliği kazanan görsel efektler konusunu ele almıştır.

“Sinemada Color Grading Tekniği” başlıklı çalışmada Yusuf Yurdigül ve Tolga Girici, görsel anlam oluşturmada duygu durum ifadelerinden, film atmosferinin yaratılmasına kadar birçok işlevi olan color correction ve grading konularını açıklığa kavuşturarak “renk doygunluğu, siyah-beyaz seviyesi, kontrast, renk düzeltmesi ve beyaz nokta uygulaması” gibi film görüntülerinin farklı niteliklerinin geliştirilmesine ilişkin bir görüntü iyileştirme metodu olan color grading konusunu ele almışlardır.

“Kısa Film Tekniği” başlıklı bu çalışmasında Türker Elitaş, hareketli görüntü temelli anlatıların ilk denemeleri olan ve bu yönüyle sinemanın kurucu unsurları arasında gösterilen kısa film konusuna odaklanmıştır.

Bu kitabın hazırlanmasında büyük katkıları olan, emeği geçen başta Prof. Dr. Yusuf YURDİĞÜL hocam olmak üzere tüm yazarlara, basım aşamasındaki desteklerinden dolayı Akademisyen Yayınevi'ne, görüşleri ile katkıda bulunan herkese teşekkür ediyor, kitabın meraklılarına faydalı olmasını diliyorum...

İbrahim Etem ZİNDEREN

Mart 2020 - Erzurum

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm	Dijital Sinema Kameraları ve Çekim Teknikleri	1
	<i>Onur AKYOL</i>	
2. Bölüm	Sinemada Aydınlatma ve Aydınlatma Teknikleri	37
	<i>Nazım ANKARALIGİL</i>	
3. Bölüm	Kurgu Teknikleri	73
	<i>Ümit SARI</i>	
4. Bölüm	Sinemada Ses ve Ses Teknikleri	103
	<i>Yelda ÖZKOÇAK</i>	
5. Bölüm	Film Yapımında Görsel Efekt Teknikleri.....	131
	<i>İbrahim Etem ZİNDEREN</i>	
6. Bölüm	Sinemada Color Grading Tekniği	147
	<i>Yusuf YURDİGÜL – Ahmet Tolga GİRİCİ</i>	
7. Bölüm	Kısa Film Tekniği	189
	<i>Türker ELİTAŞ</i>	

1. BÖLÜM

DİJİTAL SİNEMA KAMERALARI VE ÇEKİM TEKNİKLERİ

Onur AKYOL¹

Giriş

Dijital teknolojilerin gelişimi ile birlikte sinemanın en temel unsuru kamera ve buna bağlı olan çekim biçimlerinde de devrim niteliğinde değişimler olmuştur. Kameralar film yerine hafıza kartlarına, harddisklere kaydetmeye başlamış, çekilen görüntü set ortamında anında izlenebilir hatta kurgulanabilir hale gelmiştir. Sinema tarihi boyunca kameralarda meydana gelen değişimler, film dilini ve sinema tarihini kökünden değiştirmiştir. 35mm film kameralarından video çıktısı sağlayan “video assist” cihazının 1970’lerde yaygınlaşması, yine 70’lerin sonlarında “steadicam”ın kullanılmaya başlanması film dilini değiştiren örneklerdir (Canikligil, 2014: 9-10). Teknolojinin gelişmesi ile birlikte kameraların küçülmesi film dilinin değişmesine neden olan başlı başına bir etkidir. Bu örneklerin sayısını arttırmak mümkündür. Ancak sinemanın dijital dönüşümü devrimsel nitelikte sonuçlar doğurmuştur.

Dijital video devrimi, 1995 yılında dijital video kaydına olanak tanıyan DV kameraların üretilmesi ve bu kameraların kitlelere ulaşması sonucu başlamıştır. Günümüzde 4K teknolojilerine

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo TV ve Sinema Bölümü, onur.akyol@istanbul.edu.tr

için drone'un sivil havacılığa kaydedilmesi ve kullanacak operatörün sivil havacılığa bağlı kurumlardan drone kullanma ehliyeti alması zorunluluğu bulunmaktadır.

Sonuç Yerine

Gelişen teknolojiyle birlikte her alanda olduğu gibi sinemada da dijital dönüşüm gerçekleşmiştir. İlk üretilen dijital kameraların kalitelerinin düşük olmasına karşılık günümüzde üretilen dijital kameralar her format ve kalite ihtiyacını karşılayacak niteliktedir. Bu bağlamda, film kameraları yerini dijital sinema kameralarına bırakmıştır demek iddialı bir söz olmayacaktır. Dijital kameralar sinematograflara hikayelerini anlatma fırsatlarını kaliteden ödün vermeden hem daha düşük maliyetlerde hem de çok daha pratik bir şekilde sunmaktadır.

Kaynakça

- Akyol, O. (2019). Transformation of digital video. Ü. Sarı, M. Aytekin (Yay. haz.). International communication studies içinde (s. 77-84). İstanbul: Kriter Yayınevi
- Aytekin, M. (2019). Sinemanın dijital halleri, İletişimin dijital boyutu, Editör: Oğuz Göksu, İstanbul: Literatürk Academia.
- Brown, B. (2014). *Sinematografi kuram ve uygulama* (4.Baskı). S. Taylaner (Çev.) İstanbul: Hil Yayın.
- Canikligil, İ. (2014). *Dijital video ile sinema*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Ergün, M. (2015). Selüloid filminden dijitale sinematografi. *PANORAMA Khas*, (16), 46-49. Erişim adresi: <http://panorama.khas.edu.tr/edergi-yazi-212#PDF1>
- Kardaş, C. (2016, 25 June). Renk Derinliği & Codecler [Blog yazısı]. Erişim adresi: <http://www.cezmikardas.com/blog/2016/5/29/renk-derinligi-codecler>
- LaFleur, M. (2018, 15 January). A filmmaker's guide to sensor sizes and lens formats [Blog yazısı]. Erişim adresi: <https://blog.sharegrid.com/blog/a-filmmakers-guide-to-sensor-sizes-and-lens-formats>
- Mercado, G. (2011). *Sinemacının gözü: sinemada kompozisyon kurallarını kullanmayı (ve yıkmayı) öğrenmek*. S. Taylaner (Çev.) İstanbul: Hil Yayın.
- Morgül, A. (2006, Mayıs). *Görüntü Sıkıştırma ve Sayısal TV Yayını*. RTÜK Sayısal Yayıncılık Panelinde sunulan bildiri. İstanbul

- O'Falt, C. (2019, 15 October). Large format cameras are changing film language, from 'Joker' to 'Midsommar'. Erişim adresi: <https://www.indiewire.com/feature/large-format-cameras-arri-alex-a-65-film-language-joker-roma-midsommar-1202179944/>
- Öztürk, L. (2017). Scope'lar nasıl okunur ?, *Broadcasterinfo Aylık Televizyon, Radyo, Sinema Dergisi*. 149,119-121.
- Rivington, J. (2014, 7 July) "4K TV channels on the way as DVB-UHDTV standard is approved", Erişim adresi: <http://www.techradar.com/news/television/tv/4k-tv-channels-on-the-way-as-dvb-uhdtv-standard-is-approved-1256181>
- S-log (t.y.) Erişim adresi: https://pro.sony/tr_TR/technology/s-log
- Utku, A. [Ali]. (2019) *SONY F900+GEORGE LUCAS+STAR WARS "SİNEMADA DİJİTAL DEVRİM" [Facebook durum güncellemesi]. Erişim adresi: <https://www.facebook.com/ali.utku.1428921>
- Vardar, B. (2006). *Sinema ve televizyon görüntüsünün temel öğeleri* (2. Baskı). İstanbul: Beta Basım.
- Wheeler, P. (2010). *Uygulamalı sinematografi*. S. Taylaner (Çev.) İstanbul: Es Yayınları.
- Zengin, F. (2016). Dijital sinemanın doğuşu ve gelişimi. R. Şentürk, F. Zengin (Yay. haz.). *Dijital sinema kuramdan tekniğe içinde* (s. 183-215). İstanbul: İnsanart İnsan Yayınları.

2. BÖLÜM

SİNEMADA AYDINLATMA ve AYDINLATMA TEKNİKLERİ

Nazım ANKARALIGİL¹

Giriş

Işık, tüm görsel sanatların temelidir. Işığın olmadığı bir dünya tasavvur edilemeyeceği gibi herhangi bir görsel sanatın ışık olmaksızın var olması da tasavvur edilemez. Bir sanat eserine anlam yüklemek amacıyla bilinçli bir şekilde ışığı kullanarak gerçekleştirilen aydınlatma, sinema sanatı ortaya çıkmadan çok önce gösteri sanatları ve resim sanatında kendini göstermiştir. Tiyatro, opera gibi sahne sanatlarında aydınlatmanın kullanılması çok eski tarihlere dayanmaktadır; ancak 19. Yüzyıl sonlarına kadar yalnızca doğal ışık kaynakları ile aydınlatma yapılabilmesi, kontrollü bir aydınlatma tekniğinin gelişmesi için yeterli imkânı sunmamıştır. Sinema dilinin önemli bir unsuru olan ışık ile anlam oluşturma, estetik anlayışını ve kültürel mirasını resim sanatından almıştır.

Resim sanatını ışık ve aydınlatma konusunda özel kılan şey, ressamın tuval üzerindeki tam hâkimiyetidir. Sahne sanatçıları'nın doğal ışık kaynaklarını ve yetersiz teknik malzemeyi kullanarak aydınlatma yapma zorunluluklarının aksine, ressamlar ışık ve renk değerlerini istedikleri gibi ayarlayabilme özgürlüğüne sahiptirler. Uzun süren hesaplamalar ve denemeler yapmak için ye-

¹ Doç. Dr., İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Medya ve İletişim Bölümü, nazim.ankaraligil@ikcu.edu.tr

ları, bilimsel açıklamalarını öğrenmeleri, uygulamaları en basit aydınlatma yöntemlerinden başlayarak gerçekleştirmeleri ve yeni dijital teknolojiler ile bu birikimi harmanlayarak bir senteze ulaşmaları çok daha başarılı ve takdire şayan eserlerin ortaya çıkmasına yol açacaktır.

Kaynakça

- Altunay, D. (2009). Işık ve Renk. D. Altunay (Ed.). *Görsel Estetik* içinde (96-116). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No:1974.
- Ankaraligil, N. (2015). *Çözümleme ve Örneklerle Sinemada Görüntü Düzenleme*. Konya: Literatürk Yayınları.
- Arri. (2020). *Lighting*. Erişim Tarihi: 21.01.2020. <https://www.arri.com/en/lighting/>
- Avellan, E. (Yapımcı), Miller, F. (Senarist), Miller, F.; Rodriguez, R. (Yönetmen). (2005). *Sin City*. ABD: Lions Gate Films.
- Barnwell, J. (2011). *Film Yapımının Temelleri*. G. Altıntaş (Çev.). İstanbul: Literatür Yayınları.
- Benjamin, B. (2019). *Lighting a Set with Stephen H. Burum*, ASC. Erişim Tarihi: 4.1.2020. <https://ascmag.com/articles/lighting-a-set>
- Brown, B. (2008). *Sinematografi Kuram ve Uygulama* (2. Baskı). S. Taylaner (Çev.). İstanbul: Hil Yayınları.
- Bordwell, D. ve Thompson, K. (2012). *Film Sanatı* (2. Baskı). E. Yılmaz, E.S. Onat (Çev.). Ankara: De Ki Basım Yayım.
- Brown, B. (2017). *Sinema ve Videoda Işıklandırma* (2. Baskı). S. Taylaner (Çev.). İstanbul: Hil Yayınları.
- Dropality. (2016). *Matching Lights' Color Temperature to Your Home*. Erişim Tarihi: 16.12.2019. <https://medium.com/@Dropality/matching-lights-color-temperature-to-your-home-8ee80cc79474>
- Follows, S. (2017). *When and How the Film Business Went Digital*. Erişim Tarihi: 02.01.2020. <https://stephenfollows.com/film-business-became-digital/>
- Grill, T., Scanion M. (2003). *Fotoğrafta Kompozisyon*. (N. Sipahi, Çev.). İstanbul: Homer Kitabevi.
- Goodridge, M. ve Grierson, T. (2014). *Sinematografi Görüntü Yönetmenliği*. (M. Yalçın, Çev.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Hendler, D. (ty). *Professional Video Lighting for \$0 – Quick and Easy in 5 Steps*. Erişim Tarihi: 21.01.2020.
- Kino Flo. (2020). *Kino Flo Lighting Systems*. Erişim Tarihi: 21.01.2020. <https://www.kinoflo.com/index.htm>

- Millerson, G. (2007). *Sinema ve Televizyon İçin Aydınlatma Tekniği*. S. Taylaner (Çev.). Eskişehir: Es Yayınları.
- Schenk, S. ve Long, B. (2012). *The Digital Filmmaking Handbook* (4. Baskı). ABD: Course Technology.
- Scott, M. (2019). *Stormy Nights (During The Day)*. Erişim Tarihi: 4.1.2020. <http://mattscottvisuals.com/lighting/>
- Ward, C. (2015). *How Low-Key Lighting Can Instantly Make Your Film Dramatic*. Erişim Tarihi: 05.01.2020. <https://www.premiumbeat.com/blog/how-low-key-lighting-can-instantly-make-your-film-dramatic/>
- Wheeler, P. (2010). *Uygulamalı Sinematografi*. S. Taylaner (Çev.) İstanbul: Es Yayınları.
- Wikimedia, (2019). *Wright of Derby, The Orrery*. Erişim Tarihi: 15.01.2020. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wright_of_Derby,_The_Orrery.jpg
- Wikimedia, (2015). *Elektromanyetik Spektrum*. Erişim Tarihi: 15.01.2020. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:EM_spectrum.svg
- Worthington, C. (2009). *Yapım*. G. Onaran (Çev.). İstanbul: Literatür Kitabevi.
- Vardar, B. (2012). *Sinema ve Televizyon Görüntüsünün Temel Öğeleri*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Tal, G. (2012). *White Balance: Neutral is not Always Natural*. Erişim Tarihi: 14.12.2019. <https://www.bhphotovideo.com/explora/content/white-balance-neutral-not-always-natural>

3. BÖLÜM

KURGU TEKNİKLERİ

Ümit SARI¹

Kurgunun Tanımı ve İşlevleri

Kurgu, film yapım süreçlerinin en önemli aşamasını oluşturmaktadır. Senaryo dâhilinde çekilen görüntülerin bir araya getirilerek anlamlı bir bütün oluşturulduğu teknik sürece kurgu adı verilmektedir. Kurgu; filme dair uzay ve zamanı oluşturmak, filmesel gerçeği ve evreni üretmek, filmin tartımını ve dizemini gerçekleştirecek akıcılığını sağlamak gibi çapraşık ve değişik sonuçları amaçlayan çalışma olma özelliği taşımaktadır (Özön, 2000: 445-446).

Sinema tarihinde yerini almış önemli isimler (yönetmenler, yapımcılar, araştırmacılar) kurguya dair çeşitli tanımlar yapmışlardır. Pudovkin, kurgu sürecini kelimeler ile cümle kurmaya benzetmektedir ve kurguyu film parçalarının birleşimi olarak görmektedir (Pudovkin, 1995: 103). Pudovkin de dâhil olmak üzere Vertov ve Eisenstein gibi yönetmenler ile kurgu, çekilen görüntünün perdeye ulaşana kadar geçirdiği yaratıcı süreç olarak görülmüştür (Serter, 2005).

Toprak'a (2012) göre kurgu sürecinde anlam yeniden üretilerek bilimsel bir nitelik kazanmaktadır. Kurgu aslında tam anla-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi, Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü, umitsari@istanbul.edu.tr

Kaynakça

- Arnheim, R. (2002). Sanat Olarak Sinema, Çev. Rabia Ünal, 1.Baskı, Ankara, Öteki Ajans.
- Ascher, S., Edward P. (1999) The Filmmaker's Handbook: A Comprehensive Guide For The Digital Age. 1. Basım. New York: Penguin Group,
- Belton, John, Teknoloji ve Yenilik, Dünya Sinema Tarihi, Der: Geoffrey Nowell-Smith, Çev: Ahmet Fethi, Kabalcı Yayınları, İstanbul, 2003.
- Dibbets, Karel, Sese Geçiş, Dünya Sinema Tarihi, Der: Geoffrey Nowell-Smith, Çev: Ahmet Fethi, Kabalcı Yayınları, İstanbul, 2003.
- Asiltürk, C.T. (2008). Sinemada Diyalektik Kurgu. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları.
- Canikligil, İ.(2007). Dijital Video ile Sinema. İstanbul: Pusula Yayınları.
- Durmaz, A. (1999). Dijital Televizyonun Temelleri, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayınları.
- Küçükdoğan, B. (2010). Sinemada Kurgu ve Eisenstein, İstanbul: Hayalbaz Yayınları.
- McKernan, B. (2005) Digital Cinema: The Revolution in Cinematography, Post Production and Distribution. 1. Basım. New York: The McGraw-Hill Companies, Inc.
- MPEG M-JPEG Farkları, Video Graph, Sayı:1, Ocak-Şubat-Mart 2004.
- Pudovkin, Vsevolod I. (1995) : Sinemanın Temel İlkeleri, (Çev.) Nijat Özön, Ankara: Bilgi Yayınevi, 2.Basım
- Rotha, P., Griffith, R. (2001) Sinema Yazıları, Çev. Ayzer Ovatman. İstanbul: İzdüşüm Yayınları.
- Serter, S. S. (2005). Sinemada Biçem: Lütfi Ömer Akad Sineması. Yayımlanmamış Doktora Tezi) Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Sözen, M. (2002). Sinemada Renk, 1.Baskı, Ankara, Detay Yayıncılık.
- Toprak, M. (2012). *Filmin Dili Kurgu*. İstanbul: Kalkedon.
- Onaran, A. Ş.(1989). Sinemaya Giriş. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Özkoçak, Y. (2010). Kurgu Estetiği ve Teknikleri, İstanbul: Der Yayınları.
- Özön, N. (2000). Sinema, Televizyon, Video, Bilgisayarlı Sinema Sözlüğü. Kabalcı Yayınevi, İstanbul.
- Özön, N. (2008). Sinema Sanatına Giriş, İstanbul: Agora Kitaplığı, 2008.

Çevrimiçi

<http://www.sinematek.org/sinebilgi/sinebilgi-kurgu/79-knedir.html>

<http://www.kameraarkasi.org/kurgu/kurgunedir.html>

<http://yordam.manas.kg/ekitap/pdf/Manasdergi/sbd/sbd12/sbd-12-16.pdf>

www.megavizyon.com

www.bulut-kamera.com

www.pixel.nedir.com

4. BÖLÜM

SİNEMADA SES VE SES TEKNİKLERİ

Yelda ÖZKOÇAK¹

Giriş

Sinema filmleri temelde görsel bir deneyim olarak düşünülmekle birlikte Kung'un da belirttiği gibi ses ve ses düzenleme filmin anlatımını derinden etkilemektedir (1993: 57).

Filmsel ses uzlaşırlardan ve yeniliklerden oluşmakla birlikte, Marshall'a göre sesin etkileri genellikle büyük ölçüde inceliklidir ve bilinçaltı zihinler tarafından not edilmektedir (2020). Film türleri bağlamında konuya yaklaşıldığında; örneğin korku ya da aksiyon filmlerinde, araba takip/kovalama sahnelerinde ya da daha basit olarak gıcirtılı kapıların duyulduğu bir sahnede müziğin hızlanması beklenmektedir. Korku, gerilim filmlerinde, film sesinin beklenmedik bir anda kesilmesi ve/veya yön değiştirmesi seyircide irkilme yaratabilmektedir. Bir erkek sesi perde seviyesi artırılarak bir kadın sesine dönüştürülebilmekte ya da tam tersi bir uygulama yapılabilmektedir. Bu yaratım sayesinde filmde komik ya da korku verici bir durum oluşturabilmektedir. Senkron sesler filmin gerçekçiliğine katkıda bulunmakta ve belirli bir atmosfer yaratmaktadır. Asenkron sesler ise uygun bir duygusal nüans sağlamak için filme dahil edilmekte ve filmin gerçekçili-

¹ Doç. Dr., Doğu Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İletişim Bilimleri Bölümü, yozkocak@dogus.edu.tr

Sonuç

Teknik ve teknolojik gelişmeler sayesinde filmlere kazandırılan ses, yıllar içinde önce gerçek sonrasında ise tasarımsal olarak üretilerek farklı anlatım yollarının önünü açmak için kullanılmaktadır. Ses görüntünün gerçekliğine katkıda bulunmanın yanı sıra görüntü ile birleşik bir öge olarak nitelendirilebilmektedir. Yapımcılar, yönetmenler ve artık teknik eleman olmaktan çıkan ses tasarımcıları seyirciye geçirmek istedikleri düşünceleri, hayalleri özgürce ortaya koyabilmektedirler.

Kaynakça

- Abisel, N. (2010). Sessiz Sinema, Ankara, De Ki Basım Yayım.
- Agopyan, H. (2002). Elektronik Haberleşme, İ.Ü.Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Yayınlanmamış Ders Notları.
- Aldred, J. (2012). 100 Years of Cinema, <http://www.filmsound.org/articles/amps/> E.T. 22.12.2019.
- Altman, R. (1995). The Sound of Sound A Brief History of the Reproduction of Sound in Movie Theaters, <http://www.geocities.com/Hollywood/Academy/4394/altman.html> E.T. 08.10.2015.
- Aytekin, M. (2019). Sinemanın dijital halleri, İletişimin dijital boyutu, Editör: Oğuz Göksu, İstanbul, Literatürk Academia.
- Aziz, A. (2007), Radyo Yayıncılığı, İstanbul, Nobel Yayın.
- Başaran, İ. E. (1981). Ses Frekans Tekniği, Ankara, MEB, Yayın No:48.
- Boer, J. R. (200) 3Game Audio Programming, USA, Chaerles River Media.
- Bordwell, D.ve Thompson, K. (2009). Film Sanatı: Bir Giriş, (E. Yılmaz, E. S. Onat, Çev.) Ankara, De Ki Basım Yayım.
- Dibbets, K.(1996), The Introduction of Sound, (G. N. Smith ed.), The Oxford history of world cinema (s. 211-219) Oxford.
- Dmytryk, E. ve Dmytryk, J. P. (2007), Sinemada Yönetmenlik, Oyunculuk, Kurgu (İ. Şener, Çev) İstanbul, Doruk Yayınları.
- Fishbane, P. M., Gasiorowicz, S. Ve Thornton, S. T. (2006). Temel Fizik Cilt I ve II, (C. Yalçın Çev.), Ankara, Arkadaş Yayınevi.
- Foss, B. (2009). Sinema ve Televizyonda Anlatım Teknikleri ve Dramatürji, (M. K. Gerçeker, Çev.) İstanbul, Hayalbaz Kitap.
- Holman, T. (1997), Sound for Film and Television, Boston, Focal Press.

- Huber, D. M. ve Runstein, R. E. (2005). *Modern Recording Techniques*, Burlington, Focal Press.
- İdrisoğlu, Alev (t.y.), *Dünya Sinema Tarihi*, Mimar Sinan Üniversitesi Kütüphanesi Yayınlanmamış Ders Notları.
- Kerins, M. (2011). *Beyond Dolby (Stereo): Cinema in the Digital Sound Age*, USA, Indiana University Press.
- Konuralp, S. (2004). *Film Müziği*, İstanbul, Oğlak Yayıncılık.
- Kung, D. L. (1993). *Computer Orchestrated Asynchronous Sound and Picture Editing*, Massachusetts Institute of Technology Cambridge, MA.
- Lewis, B. (1984). *Jean Mitry and the Aesthetics of Cinema* Ann Arbor: UMI Research P. Michigan.
- Marshall, J. K. (2020). *An Introduction to Film Sound*, <http://filmsound.org/marshall/index.htm>, E.T. 06.02.2020.
- Merrill, J. (1992). *Camcorder Video Shooting and Editing Techniques*, Prentice hall ptr, New Jersey, Englewood Cliffs.
- Monaco, J. (2006). *Bir Film Nasıl Okunur?* (E. Yılmaz Çev.), İstanbul, Oğlak Yayıncılık.
- O'Brien, C. (2005), *Cinema's Conversion to Sound*, Indiana, University Press.
- Otyam, V. N. (1980), *Sinemada Ses ve Müzik*, MSGSÜ Kütüphanesi.
- Önen, U. (2010), *Ses Kayıt ve Müzik Teknolojileri*, İstanbul, Çitlembik Yayınları.
- Öngören, M. T. (2010), *Senaryo ve Yapım I*, İstanbul, Alan Yayıncılık.
- Özkoçak, Y. (2011). *Kurgu Estetiği ve Teknikleri*, İstanbul, Der Yayınları.
- Özkoçak, Y. (2014). *Sesli Sinema*, İstanbul, Der Yayınları.
- Prasad, S R., Gaikwad, P., Joshi, Y.V. (2015). *Real Time Special Effects Generation And Noise Filtration Of Audio Signal Using Matlab Gui*, *International Journal On Computational Science & Applications (Ijcsa)* Vol.5,No.6, December 2015 Dor:10.5121/Ijcsa.2015.5607.
- Raskin, R. (1992). "Varieties of Film Sound: A New Typology", https://mafiadoc.com/varieties-of-film-sound-a-new-typology-aarhus-universitet_59f45e721723dda215f13d83.html E. T.15.01.2020.
- Rea, P. W. ve Irving, D. K. (2004). *Sinema ve Videoda Kısa Film III*, (S.Taylaner, Çev.), İstanbul, Es Yayınları.
- Reuter, J. (2007). *The Emancipation of Film Sound in the Historical Context*, VDT Symposium on Sound Design, Ludwigsburg.
- Sexton, T. (2007). "Understanding and Using Diegetic and Non-Diegetic Sound in Filmmaking", voices.yahoo.com/understanding-using-diegetic-non-diegetic-.html E.T.15.07.2013.

- Sözen, M. (2003). Sinemada Ses Kullanımı, Ankara, Detay Yayıncılık.
- Wajda, A.(2006). Sinema ve Ben (F. Ant, Çev.), İstanbul, Es YayınlarıE-fektörlerin Gizli Dünyası <https://www.youtube.com>.
- SEYAP (Sinema Eseri Yapımcıları Meslek Birliği), (2012). <http://www.se-yap.org.tr/wp-content/uploads/2012/03/29subatcarsamba.pdf>.
- <https://www.bhphotovideo.com/>
- <http://www.broadcasterinfo.com>
- <http://www.dolby.com>
- <https://www.digitalcinema.com/>
- <https://www.locationsound.com/>
- <https://www.thx.com>

5. BÖLÜM

FİLM YAPIMINDA GÖRSEL EFEKT TEKNİKLERİ

İbrahim Etem ZİNDEREN¹

Giriş

İletişim teknolojilerine dayalı gelişmeler hayatın birçok alanında olduğu gibi film yapımında da köklü değişiklikler yaratmıştır. Film sektörü açısından görsel efektlerin ortaya çıkışı ‘dijital devrim’ olarak tanımlanan teknolojik gelişmeler zincirinin en önemli sonuçlarından birini ortaya çıkarmıştır (Dinur, 2017: 15). Teknolojik ilerlemelerle ortaya çıkan aygıtlar, beraberinde film çekiminde kullanılan yöntemleri değişime zorlamış ve yeni teknikleri doğurmuştur. Günümüzde sinema ve televizyonda bilgisayar teknolojilerinin etkinliğine bağlı olarak görsel efektler yaygın bir kullanım alanına ulaşmıştır.

Film yapımı açısından duygu, düşünce, ton ve hareket başta olmak üzere tüm iletişim biçimlerinin görsel terimlere dönüştürülerek sunulmasına dayalı yaratım süreci sinematografi kavramına işaret etmektedir. Sinematografik açıdan anlamın inşası farklı yöntem ve tekniklere dayalı olma özelliği taşımaktadır. Bu tekniklere dayalı olarak film yapımında en önemli hedeflerden biri tatmin edici görsel bir dünya yaratmaktır. Bu yönüyle sinemasal teknik, görsel bir dünya yaratımını temel alan anlam katmanları oluşturmak için kullanılmaktadır (Brown, 2018: 2).

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Atatürk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, ibrahim.zinderen@atauni.edu.tr

Kaynakça

- Brown, B. (2018). Sinematografi-Kuram ve Uygulama. (Çev.: Selçuk Taylaner). İstanbul: Hil Yayın.
- Cubitt, S. (2004). The Cinema Effect, London: The MIT Press.
- Dinur, E. (2017). The Filmmaker's Guide to Visual Effects: The Art and Techniques of VFX for Directors, Producers, Editors, and Cinematographers. New York: Routledge.
- Film Life Styl. (t.y.). How Does Green Screen Work. Erişim adresi: <http://filmlifestyle.com/how-does-green-screen-work/>
- Fink, M. & Morie, J. F. (2010). "Introduction" In: The VES Handbook of Visual Effects: Industry Standart VFX Practices and Procedures. Eds: Jeffrey A Okun, Susan Zwerman. Boston, MA: Focal Press.
- Mitchell, M. (2004). Visual Effects for Film and Television, Oxford: Focal Press.
- Parsa, A. F. & Akçora, E., (2016). Dijital Sinemada Yeni Anlatım Formları: Görsel Efektler. I. Uluslararası Görsel Sanatlar ve Estetik Sempozyumu, Aharna, Greece.
- Rickitt, R. (2000). Special Effects: The History and Technique. New York, NY: Billboard Books.
- Sawicki, M. (2011). Filming the Fantastic: A Guide to Visual Effects Cinematography. Waltham, M.A: Focal Press..
- Slick, J. (2016). How are Visual Effects and Special Effects Different?. Erişim adres: <https://www.lifewire.com/how-visual-effects-and-special-effects-different-2184>, 20,09.2016.
- Wright, S. (2008). Compositing Visual Effects: Essentials for the Aspiring Artist. Burlington, MA: Focal Press.
- Yurdigül, Y. & Zinderen, İ. E. (2013) Sinema ve Televizyonda Özel Efekt. İstanbul: Doğu Kitabevi.
- Zwerman, S. & Okun, J. A. (Eds.). (2010). The VES Handbook of Visual Effects: Industry Standart VFX Practices and Procedures. Burlington, MA: Focal Press.

6. BÖLÜM

SİNEMADA COLOR GRADING TEKNİĞİ

Yusuf YURDİGÜL¹

Ahmet Tolga GİRİCİ²

Giriş

Renk düzeltme ve renk sınıflandırması anlamlarına gelen color correction ve grading uygulamaları görsel anlam oluşturmada duygu durum ifadelerinden, film atmosferinin yaratılmasına kadar pek çok şekilde iş görmektedir. Rengin görsel yapımlardaki önemi bir metafor olarak pek çok yönetmen tarafından farklı kültürlerle ilişkin algılamalarla değişebilmektedir. İzleyicinin rengin kullanımına vereceği tepki ya da yönetmenin kullandığı anlam, içinde yaşanan toplumun kültürüne göre değişebilmektedir (Büker,1991: 95). Çünkü renklerin farklı kültürlerle göre farklı anlamlara gelebilecek anlatı değerleri bulunmaktadır. Ancak renk uygulamalarının sinematografide kullanımına bakıldığında evrensel anlamlara vurguda bulunan renk değerlendirmelerinin kullanıldığı görülmektedir (Yurdigül, 2019: 52).

¹ Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi / KTMÜ, İletişim Fakültesi, yurdigul@atauni.edu.tr

² Colorist, atgirci@gmail.com

Kaynakça

- Bonneel, N., Sunlevelli, K., Paris, S., Pfister, H. (2013). "Example Based Video Color Grading" https://www.researchgate.net/publication/262330361_Example-Based-Video-Color-Grading adresinden ulaşıldı, Erişim Tarihi: 17.03.2019
- Boxoffice (2019). <https://boxofficeturkiye.com/film/kutsal-damaca-na-2007258>
- Boxoffice (2019). <https://boxofficeturkiye.com/film/semum-2008028>
- Büker, S. (1991), Sinemada Anlam Yaratma, Ankara: İmge Kitabevi.
- Çöloğlu, D.Ö. (2006).Sinemada Bir Anlam Yaratma Süreci Olarak Renk ve Krzysztof Kieslowski'nin 'Üç Renk: Mavi, Beyaz, Kırmızı' Üçlemesi". Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayını Kilad. Sayı 8.
- COLOR GRADING GÖRSELLERİ (2019). <https://www.on1.com/store/on1-cinematic-color-grading-luts/>
- Dajen Production (2018). "Color Grading", <http://www.dajen.com/edit.html>
- Girici, A.T. (2019). Sinematografik Anlatının Oluşturulması Sürecinde Color Grading Uygulaması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, SB.E
- HORTON, A. (2016). Color Correction vs Color Grading, <https://vimeo.com/blog/post/color-grading-vs-colorcorrection> adresinden ulaşıldı, Erişim Tarihi:11.06.2018.
- Hurkman, A.V. (2011), Color Correction Handbook. USA, Berkeley: Peachpit Press
- IMBD, Matrix Revolutions, <https://www.imdb.com/title/tt0000242653/>
- KARDAŞ, C. (2016). Color Correction ve Color Grading Nedir? <http://www.cezmikardas.com/blog/2016/4/17/color-correction-colorgradingnedir> adresinden ulaşıldı, Erişim Tarihi: 07.12.2018
- Koskinen, M. (2014). Color Grading a Feature Film for Digital Cinema, Thesis, Information Technology, Riihimäki, HAMK University of Applied Sciences.
- McGregor, L. (2018). "Color Grading: Working with Hue vs. Curves in DaVinci Resolve" <https://www.premiumbeat.com/blog/hue-vs-curves-davinci-resolve/>
- Orange 83 (2018). "COLOR CORRECTION and COLOR GRADING explained with use of the Lumetri color tools..." <https://www.orange83.com/premiere-pro-tutorials/color-correction-and-color-grading-explained-with-use-of-the-lumetri-color-tools-in-premiere-pro/>

- Öztürk, L. (2016). Digital Video ve Renk Düzenleme Sözlüğü, www.softlight.com.tr adresinden ulaşıldı, Erişim Tarihi: 02.07.2018.
- Rocketstock (2019). "DaVinci Resolve Color Grading and Color Correction Walkthrough" <https://www.rocketstock.com/blog/color-grading-color-correcting-tutorial/>
- Studiobinder (2019). "The basics of digital video color" <https://www.studiobinder.com/blog/color-grading-vs-color-correction-process/#Video-Color-Intro>
- Wicks, A. J. (2018). "Color Correction Nedir? Nasıl Yapılır?", <http://www.sinefili.tv>, adresinden ulaşıldı, Erişim Tarihi:02.07.2019.
- Yurdigül, Y. (2019). Görüntü ve Anlam, İstanbul: Doğu Kitabevi.

7. BÖLÜM

KISA FİLM TEKNİĞİ

Türker ELİTAŞ¹

Giriş

Sinema hareketli resimlerle bir anlatı aracıdır. Bu araçta öyküler ilk olarak kısa filmlerle anlatılmaya başlanmıştır. Bu şıardan hareketle kısa filmin ortaya çıkışı sinemanın ortaya çıkışıdır aslında. Bugün sinemanın bir sanat veya eğlence aracı olarak sosyal hayata nüfuz etmesi, sinemanın tarihsel düzleminde görüntünün anlatı aracı olarak kullanılmasına vesile olan kısa film olgusunun tarihsel gelişim süreçleri ile yakından ilgidir.

Kısa film, sinemanın kurucu unsurlarından biridir ve sinemanın geleceğini; geçmişini ile dizayn etmiştir. Kısa filmin sinema tarihinde bu denli merkezi bir noktada olmasının en önemli sebebi şüphesiz ki hareketli görüntü temelli anlatıların ilk denemelerinin kısa filmlerle başlamasıdır. Sinemanın ilk yıllarındaki üretim koşulları ve teknik imkânlar uzun metrajlı filmler çekmeye elverişli bir ortam hazırlamadığı gibi yönetmenlerin ve izleyicilerinin de uzun metrajlı filmleri deneyimleyebilecek ekonomik ve sosyal olgunluğa henüz erişmemiş olması kısa filmleri sinemada ki tek öykü anlatıcı konumuna getirmiştir. Takip eden yıllar boyunca üretim koşulları ve teknik imkânların sinemanın alt yapısına

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, İletişim Fakültesi /Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, İletişim Fakültesi,turkerelitas@gmail.com

Sayısal teknoloji kısa filmdeki anlatı yapısını oluşturan öykü ve söylem kurgusunu analog sarmalından çıkararak dijital ekseninde yeni baştan güncellemiştir. Bu bağlamda Öykü ve Söylemi oluşturan unsurlar teknolojinin sunmuş olduğu yüksek hız, düşük maliyet, özel efekt gibi görüntü ve manipülasyon gibi avantajlarla desteklenmiştir.

Kaynakça

- Abisel, N. (2005). *Türk sineması Üzerine Yazılar*. Ankara: Phoenix.
- Anbarlı, O. (2017). Kısa Film Yapım Süreci ve Bu Sürecin Festival Ödüllerine Olan Etkisi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo Sinema Televizyon Anabilim Dalı. İstanbul.
- Arijon, D. (2005). *Film Dilinin Grameri: Durağan Sahneler*. İstanbul: Es Yayınları.
- Ayhan, N. (2018). Medya ve İdeoloji Ekseninde Sovyet Dönemi Kadın Kahraman Sunumu: "Urkuya" Filmi Örneğinde. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler 'de Akademik Araştırmalar-2*. Himmet Hülür, Sena Çoşkun (Ed.). 171-189. Ankara: Gece Kitaplığı.
- Betton, G. (1990). *Sinema Tarihi Başlangıcından 1986'ya Kadar*. Şirin Tekeli (Çev.). Yeni Yüzyıl Kitaplığı. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bordwell, D., Thompson, K. (2010). *Film Sanatı*. Emrah Suat Onat, Ertan Yılmaz (Çev.). İstanbul: De Ki.
- Boydak, S. (2006). Türk Sinemasında Bağımsız Film Yapım Süreci ve Reha Erdem. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Can, A. (2005). *Kısa Film*. Konya: Tablet Kitabevi.
- Chatman, S. (1978). *Story and Discourse*. USA: Cornell University Press.
- Demir, Y. (1994). *Filmde Zaman ve Mekân Üzerine*. Eskişehir: Turkuaz Yayınları.
- Eisenstein, S. M. (2008). *Kısa Film Senaryosu*. Osman Akınhay (Çev.). İstanbul: Agora.
- Gündeş, S. (1991). *Belgesel Filmin Yapısal Gelişimi*. İstanbul: Alfa.
- <http://www.kameraarkasi.org/kisafilm/cesitleri/kisafilmedir.html>. Erişim Tarihi: 01.02.2020.
- <http://www.icosilune.com/2009/01/seymour-chatman-story-and-discourse>. Erişim Tarihi: 01. 02.2020.

- <https://www.slideshare.net/kim2612/media-shooting-script-template-15930005>. Erişim Tarihi: 22.01.2020.
- İnce, O. (2019). Kısa Filmlerde Zorunlu Göçün Çocuklar Üzerindeki Etkisi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Sinema ve Televizyon Ana Sanat Dalı. İstanbul.
- Kaliç, S. (1992). *Deneyisel Sinemanın Kısa Tarihi*. İstanbul: Hil.
- Kaynar, T. (1993). *Önce Kısa Film Vardı*. İstanbul: Antrakt.
- Komarov, S. (1965). *İstoriya Zarubejnogo Kino*. Moskova: İskusstvo.
- Monaco, J. (2001). *Bir Film Nasıl okunur?* Ertan Yılmaz (Çev.). İstanbul: Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık.
- Okumuş, S. (2014). Yeni Medya ve Kısa Film Olgusu. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Özön, N. (1963). *Sinema Terimleri Sözlüğü*. Ankara Üniversitesi Basımevi: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Öztürk, S. (2014). Türkiye’de Kısa Filmin Eleştirel Biçim ve İçerik Yapısı: 2005-2013 Hisar Kısa Film Festivali Kurmaca Filmleri. *Yayımlanmamış Doktora Tezi*. İstanbul üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Radyo Televizyon Sinema Anabilim Dalı. İstanbul.
- Öztürk, S. (2009). Kısa Film Oluşum Sürecinde Ses Öğelerinin Kullanımı. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo Sinema ve Televizyon Anabilim Dalı. İstanbul.
- Özuyar, A. (2017). *Sessiz Dönem Türk Sinema Tarihi (1895-1922)*. İstanbul: Yapı Kredi.
- Rotha, P. (2000). *Belgesel Sinema*. İstanbul: İzdüşüm.
- Sadoul, G. (1958). *Vseobchaya İstoriya Kino*. Moskova: Gosudarstvennoe İzdatelstvo İskusstvo.
- Scognamillo, G. (1996). Kısa Filmin Dünyü Yok Gibi. *Türk Sinemasında Kısa Film*. (Ed: S. M. Dinçer). 137-141. Ankara: Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı.
- Süalp, T., A. (2003). Bağımsız Sinema Kimlerden ve Nelerden Bağımsızdır ve İllaki Niye Bağımsızdır? *Antrakt Dergisi*, Sayı: 75.
- Taşçıoğlu, M. (2003). *Bir Görsel İletişim Platformu Olarak Mekân*. İstanbul: Yem Yayınları.
- Tuncer, Ö. (1996). Başlangıcından Bugüne Türk Sinemasında Belgesel. *Türk Sinemasında Kısa Film*. (Ed: S. M. Dinçer). 165-201. Ankara: Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı.
- Yaren, Ö. (2013). Sinemada Anlatı Kuramı. *Beyazperdeyi Aydınlatan Kuramlar: Sinema Kuramları-2*. Zeynep Özarslan (Der.). 167-192.

İstanbul: Su

Yurdigöl, Y., Elitaş, T. (2013). Türk Sinemasında Şive ya da Ağız Kullanımının Karakter Yapılandırmasına Etkisi. *Atatürk İletişim Dergisi*, (5), 43-62.

Zor, İ.(2013). Kısa Filmde Anlatı Yapısı: Cannes Film Festivalinde Gösterime Girmiş Dört Türk Filmine Bir Çözümleme. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Eskişehir.